

Fältrapporten

NR 1 • APRIL 2024

Läget i fält med Hushållningssällskapens växtodlingsrådgivare, hortorådgivare och försöksledare

Fältrapporten

Fältrapporten från Hushållningssällskapet visar läget i fält från norr till söder med regelbundna rapporter, över odlingssäsongen. Rapporten baseras på intervjuer med Hushållningssällskapets växtodlingsrådgivare över hela landet och den ger en inblick i vad som är aktuellt i växtodlingen när det gäller skördeprognoser, sjukdomstryck, insektsangrepp, kväveupptag och mycket annat.

Vill du veta mer? Välkommen att kontakta oss!



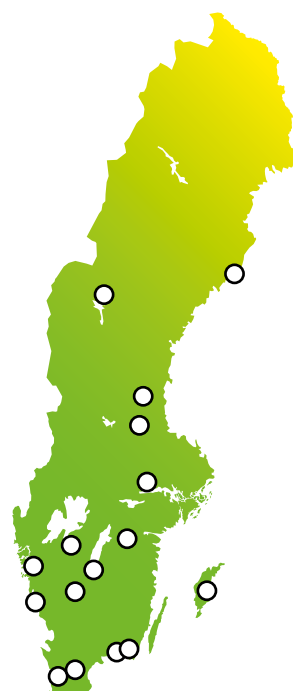
I denna fältrapport

- Hur är läget i fält i ditt område?
- Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?
- Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

Frågorna är besvarade 22-23 april. Vi reserverar oss för att läget kan ha förändrats sedan dess. Vänligen kontakta våra rådgivare för dagsfräsch rapport.

Texter: Boel Trulsson

Foto omslagsbild: Sofie Pålsson



Hitta direkt i Fältrapporten

Norrbottn-Västerbotten

Marie Björs, Umeå4

Jämtland

Sigrid Tirén, Östersund5

HS Konsult

Henrik Bergman, Bollnäs.....6

Henrik Nätterlund, Örebro.....7

Marlene Lindenthal, Stora Skedvi.....9

Jönköping

Andreas Svensson, Huskvarna10

Östergötland

Ylva Johansson, Vreta12

Gotland

Clara Kjellström, Roma13

Västra

Martin Niklasson, Kungälv14

Elisabeth Thisner, Skara15

Sjuhärad

Katarina Berlin Thorell, Länghem17

Kalmar Kronoberg Blekinge

Elin Almén, Bräkne-Hoby18

Birgitta Jonasson, Bräkne-Hoby19

Halland

Sofie Pålsson, Falkenberg.....21

Skåne

Olof Pålsson, Borgeby22

Mats Håkansson, Hörby24

Vi finns i hela landet

Hitta fler rådgivare och alla våra tjänster på vår webb



www.hushallningsallskapet.se





Marie Björs Växtodling
marie.bjors@hushallningssallskapet.se
073-803 87 20



Det är framförallt de som var sent ute med att beställa utsäde som har fått problem med att få rätt sorter och kvantitet.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det är fortfarande snö på fälten och man har därför inte sett några eventuella skador än. Dock har man en viss oro för snömögel, då snön kom tidigt och den ligger kvar än.

Man har utrustning för mätning av tjälen och den är inte så djup. Förhoppningsvis kommer det bli varmare närmaste veckan så att snön smälter bort i början av maj, men prognosen är osäker så man avvaktar och ser.

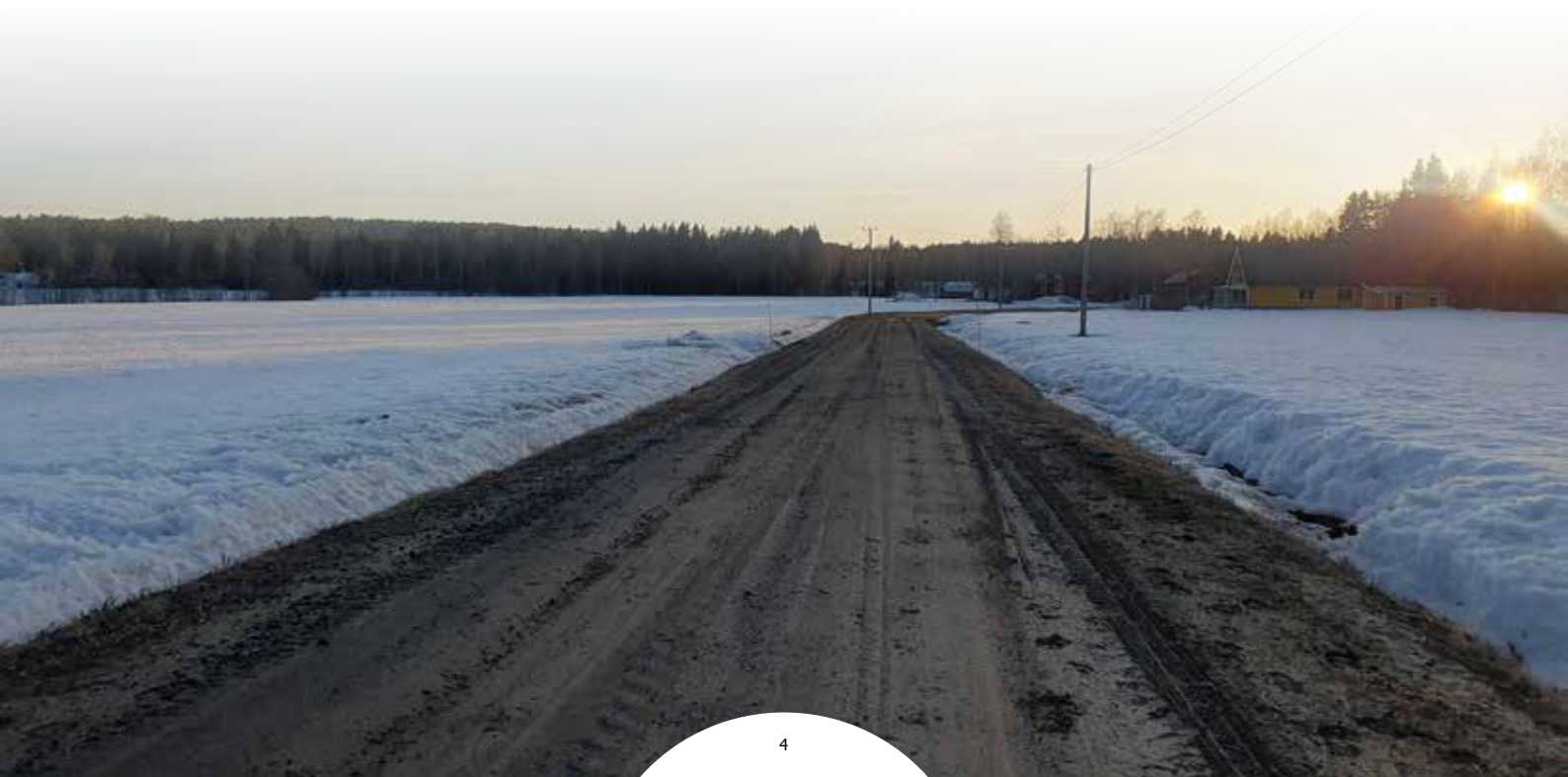
Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Nej, inget ökat intresse för dräneringar i området.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Kunderna har påverkats relativt mycket av utsädesbristen. Många har varit tvungna att ändra sort och några har ändrat art. I en del fall kommer man att blanda olika sorter på grund av att de inte fått tag på tillräcklig kvantitet av en sort. Det är framförallt de som var sent ute med att beställa utsäde som har fått problem med att få rätt sorter och kvantitet.

Snön ligger kvar i norr.
Foto: Marie Björs





Sigrid Tirén Växtodling
sigrid.tiren@hushallningssallskapet.se
063-15 52 05



Det har funnits ett intresse för dränering under flera år och det finns en del dränering som behöver underhåll. Detta är något som har aktualiserats under det senaste, blöta året.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det har varit mycket snö denna säsong och den tinar nu undan, men det är fortfarande en hel del snö kvar på många fält, vilket innebär att det är lugnt i fält än så länge. Det är blött på sina håll där snön smält. Tillväxten har inte kommit igång och det är svårt att avgöra om det varit någon utvintring i vallar eller höstvetefält. Man vill komma igång med vårbruket så snart som möjligt, dels eftersom man inte hann plöja lika mycket som man brukar innan snön och vintern kom i slutet av oktober utan måste göra det nu istället, dels eftersom gödselbrunnarna börjar bli överfulla.

Framtinande fält i Jämtland.
Foto: Sigrid Tirén

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det har funnits ett intresse för dränering under flera år och det finns en del dränering som behöver underhåll. Detta är något som har aktualiserats under det senaste, blöta året.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Alla lantbrukare i området påverkas mer eller mindre av utsädesbristen. Flera lantbrukare har inte fått de sorter man önskat utan istället fått andra sorter. Har man beställt stora volymer eller beställt sent kan man i vissa fall fått sorter med längre mognadstid, vilket passar sämre om man ska tröska spannmålen, till skillnad från att ta helsädesensilage. Har man varit sent ute kan det hända att man även fått byta art.



Henrik Bergman Växtodling
henrik.bergman@hushallningssallskapet.se
073-039 14 16

○ BOLLNÄS



Det såddes inte lika mycket som man brukar i höstas eftersom det var för blött. Det höstsådda som finns är väldigt varierat, från bra till sådant som måste köras upp.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det såddes inte lika mycket som man brukar i höstas eftersom det var för blött. Det höstsådda som finns är väldigt varierat, från bra till sådant som måste köras upp.

Vårbruket är inte igång än, enstaka lantbrukare har kört ut flytgödsel då brunnarna börjar bli fulla, annars väntar man. Än är det inte för området sent. Däremot blir vårbruket i området mer omfattande än det brukar vara eftersom många inte kunde plöja eller bearbeta på annat sätt i höstas på grund av vätan. Detta måste göras nu i vår istället.

Vallarna är varierande. Många av dem som såddes in i fjol ser besvärliga ut på grund av blötan när spannmålen tröskades, vilket ledde till körskador. Även de äldre vallarna drabbades av körskador på grund av att det var blött vid sista skörden. Dessutom har man sett mycket sorkskador i de äldre vallarna. Sorkarna har trivts under snön, i den otjälade jorden.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Intresset för dränering har ökat under de senaste åren, dels på grund av de nederbördsrika åren, dels på grund av investeringsstödet som finns att söka.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Utsädesbristen är ett problem i området, framförallt om man beställde sent. Man har inte fått tag på de sorter man vill ha, utan tvingats att välja sorter som är senare än dem man egentligen vill ha. Det nya grundvillkoret i SAM-ansökan ställer till det för en del.



Henrik Nätterlund Växtodling
henrik.natterlund@hushallningssallskapet.se
070-238 10 82



HS Konsult rekommenderade sina kunder att analysera sin egen spannmål, för att vara förberedda, eftersom man redan i höstas förutsåg en kommande brist.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vårsådden har inte kommit igång i området, endast någon enstaka har sått på lättare jord eftersom det hittills har varit för blött och kallt.

Höstrapsen ser väldigt fin ut och höstvetet likaså, men en del höstvete har gulnat efter snön som kom för några veckor sedan. Man ser tydlig skillnad mellan de fält som är täckdikade och de som inte är det. Totalt sett ser de höstsådda grödorna bättre ut än vad man förväntat sig.



Höstraps 2024-04-23

Foto: Henrik Nätterlund, HS Konsult

Med efterlängtat värme förväntas ogräsbekämpning i höstsäd börja i nästa vecka i fält som inte kunde behandlas i höstas på grund av blöta förhållanden. Ogräsen har vuxit sig stora i många fält så det gäller att vara på tå för att få bra effekter. Återigen ser man mycket fina effekter av de höstbekämpningar som kunde utföras i höstas. Det skapar mindre stress på våren och fokus kan läggas på den kommande vårsådden. Generellt ökar arealen som ogräsbekämpas på hösten och detta är något som HS Konsult rekommenderar.

I de ekologiska höstvetefälten närmar sig en första radhackning, men upptorkningen går sakta. Det är viktigt att anpassa körningen så att veteraderna inte täcks med jord. Hackning före spridning av flytgödsel gör att gödseln rinner ned lättare med säkrare kväveeffekt som följd.

Det har varit svårt att komma ut på vallarna med flytgödsel på grund av vätan, vilket lett till att en del lantbrukare har problem med överfulla gödselbrunnar, men nu börjar gödseltunnorna rulla på vallarna.

En del lantbrukare valde att lägga en tidig kvävegiva, 40 kg N, i mitten av mars, för att öka bestockningen i svaga höstvetefält. Inför stråskjutningen i början av maj bör cirka 80 procent av det totala kvävebehovet vara utlagt. Efter en lång blöt period sedan skörden förra året är det viktigt att utnyttja nollrutorna i höstvetet för att kunna anpassa kvävegivan under säsongen utifrån markens kväveleverans och skördepotentialen.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det kommer många frågor om dränering och man gör en del åtgärder, allt från mindre projekt som att spola och göra småjusteringar, till stora projekt. Stödet från Jordbruksverket för dränering påverkar, och det gör även ekonomin. Det tuffa året 2023 med låga skördar och därmed sämre ekonomi skapar ett moment 22. En del väljer kanske att täckdika en mindre areal. En god dränering är helt avgörande framöver.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– HS Konsult rekommenderade sina kunder att analysera sin egen spannmål, för att vara förberedda, eftersom man redan i höstas förutsåg en kommande brist. De som beställt utsäde i tid har till största del fått det de beställt. Vårvede och havre för ekologisk odling har varit svårt att få tag på, likaså vårkorn av önskad sort för konventionell odling. Har man hela fält som utvintrat blir utsädesbristen än mer besvärlig. I år är det extra viktigt att räkna på sitt utsäde och anpassa mängden efter grobarheten.

Baldersbrå i höstvede 2024-04-23
Foto: Henrik Nätterlund, HS Konsult



Blåklint i höstvede, obehandlat i höstas 2024-04-23
Foto: Henrik Nätterlund, HS Konsult



Nollruta höstvede 2024-04-23
Foto: Henrik Nätterlund, HS Konsult





Marlene Lindenthal Växtodling
marlene.lindenthal@hushallningssallskapet.se
072-092 16 28



○ STORA SKEDVI

Det blir mer att bearbeta i vårbruket i år, eftersom man inte kunde plöja i höstas på grund av all nederbörd.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vårbruket är inte igång och det går långsamt än så länge, det är kallt och frost på nätterna. Man har börjat så smått att köra stallgödsel på de torrare jordarna och man utnyttjar de frostiga morgnarna till att köra ut handelsgödsel.

Det blir mer att bearbeta i vårbruket i år, eftersom man inte kunde plöja i höstas på grund av all nederbörd. En del fält står fortfarande med skador som uppstod i samband med tröskningen.

Det höstsådda ser bra ut, men är i varierande utvecklingsstadier och har bestockat sig olika, eftersom en del sådde senare på grund av blötan. I de fall det stått vatten i fälten har grödan utvintrat. På grund av den blöta hösten såddes mindre areal än normalt.

Vallarna ser fina ut, men körskadorna uppkomna i samband med skörden finns på blötare delar av fälten. Där kan det behövas slätas till och hjälpsås. Växtskyddsbehandlingarna har inte kommit igång än.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det finns ett ökat intresse för dränering och det ställs många frågor kring vattenhantering. Även bevattning funderar man kring. Regleringen av Dalälven vid kraftstationerna påverkar också vattenfunderingarna.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– De som beställde sitt utsäde tidigt har fått det de önskat, även om man ibland varit tvungen att kompromissa med sorterna. Fler än vanligt har tagit eget utsäde och analyserat detta. Eftersom det är stora skillnader mellan utsädespartierna är det viktigt att analysera noggrant.



Andreas Svensson Växtodling
andreas.svensson@hushallningssallskapet.se
070-829 09 71



○ HUSKVARNA

Det finns ett väldigt stort intresse för dränering, men investeringsviljan är inte lika stark på grund av pressad ekonomi.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det syns en hel del utvintring i höstspannmålen i området, framförallt där det stått vatten och där man sådde sent på grund av den blöta hösten.

För några veckor sedan såg det bra ut i området, men sedan fick man 40 cm snö lokalt. En del av lantbrukarna har inte kunnat komma ut köra något alls, medan en del har vårplöjt och kört ut stallgödsel. Den sena gödselspridningen ställer till problem, eftersom gödselbrunnarna blivit fulla och man blivit tvungen att flytta sin gödsel till andra gårdar där det finns lagringsmöjligheter. Inga lantbrukare har börjat harva inför vårsådden. Det står vatten på vallarna och på ett fält såg man i en svacka till och med en gädda som simmade omkring.

Hittills har det varit för kallt för att göra växtskyddsbehandlingar. Totalt sett är det bekymmersamt med många översvämningar i området, men det är inte bara mörker. Lantbrukarna har även konstaterat att de har väsentligt mer vatten i jorden jämfört med den torra våren 2023 och grundvattennivåerna är över det normala.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det finns ett väldigt stort intresse för dränering, men investeringsviljan är inte lika stark på grund av pressad ekonomi.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Det är en del som inte fått de utsädessorter de önskat. En del väljer att istället använda egenproducerat utsäde. I ett fall hade man beställt utsäde till ekologiskt vårkorn i december, men det gick inte att få, utan man fick ta konventionellt och sedan söka dispens för användning av detta i sin ekologiska odling. Vårrågvete som odlas där det är problem med viltskador är det stor brist på. Man har även sett brist på vallfröer. Dessa brister har lett till att många växtodlingsplaner har fått göras om.





Ylva Johansson Växtodling
ylva.johansson@hushallningssallskapet.se
070-829 08 56



En del lantbrukare har valt att ta eget utsäde för att säkra tillgången. Då är det viktigt att vara uppmärksam på grobarheten, så att man får ut rätt utsädesmängd.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det är kallt och fortfarande minusgrader på nätterna, vilket innebär en långsam start för vårbruket. Än så länge är bara några enstaka fält i området harvade och man räknar med att vara i gång med sådden om cirka två veckor. Det är väldigt blött i området och kylan gör att det tar tid för fälten att torka upp. Höstgrödorna ser fina ut, ett tjockt snötäcke skyddade både höstraps och höstvetete när det var som kallast. Dock börjar lantbrukarna i området känna stress eftersom de på grund av blötan inte kunnat sprida gödsel på allt som man velat. Det som frestar på är omväxlande värme och frost men än så länge ser grödorna ut att stå sig relativt bra mot vädret.

Vallarna ser ganska bra ut, men det varierar. De som såddes förra våren påverkades av torkan i början av säsongen. Framförallt är det gräset som påverkats, vilket gör att en del vallar måste hjälpsås med gräs. Klöverklarade sig däremot bättre. Det var en hel del vallinsådder som gjordes

på hösten i och med torkan och det har blivit bra resultat. Intresset för vallinsådd på hösten ökar i området på grund av allt oftare förekommande torrår.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Vi ser ett ökat intresse för både dränering och bevattning. Extrema väder med både torka och översvämningar gör att lantbrukarna vill vara rustade för att klara odlingen vid alla lägen.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– En del lantbrukare har inte fått den utsädessort de velat ha. De som är sent ute och beställer nu i vår riskerar att inte få önskad art eller i värsta fall inget utsäde alls. En del lantbrukare har valt att ta eget utsäde för att säkra tillgången. Då är det viktigt att vara uppmärksam på grobarheten, så att man får ut rätt utsädesmängd.



Ekoraps, Östergötland
Foto: Ylva Johansson



Struktur tjäle, Östergötland
Foto: Ylva Johansson



Clara Kjellström Växtodling
clara.kjellstrom@hushallningssallsskapet.se
072-071 68 47



En del av de vallar som såddes in 2023 har påverkats av torkan och måste sås om och det är en del oro på grund av detta.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vårbruket står och stampar. Det är blött efter att ha fått mycket snö för tre veckor sedan. Det är även kallt, men inte tillräckligt för att man ska kunna komma ut och köra på frusna fält. Dock har de flesta lantbrukarna i området kört kväve på sitt höstvete.

Någon enstaka lantbrukare har sått ärter på snabbt upptorkande fält. Höstvete och höstraps ser bra ut efter vintern, dock har man sett enstaka angrepp av snömögel. Det kom en hel del snö på otjälad mark före jul och totalt sett har man haft mycket snö i området. En del av lantbrukarna hann inte ogräsbekämpa i höstas, vilket gör att det finns en del ogräs kvar på sina håll. Rapsbaggar har observerats och har varit över bekämpningsströskeln på flera ställen. En del av de vallar som såddes in 2023 har påverkats av torkan och måste sås om och det är en del oro på grund av detta. Man har nu hittat groddplantor av Gotlands största problemogräs, vitblära, och rotskotten har börjat skjuta igen trots det kalla vädret.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det finns ett intresse för dränering och man har fått frågor om dränering på miljöytorna.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Lantbrukarna i området har påverkats av bristen på utsäde och man upplever en oro för detta. En del har inte fått den art man önskat och en del har inte fått den sort man önskat. Störst brist upplevs vara på vårkornsutsäde för ekologisk odling, men även för konventionellt vårkorn.

Test att så höstvetesorten Ceylon på svartmyr.
Foto: Clara Kjellström



Martin Niklasson Växtodling
martin.niklasson@hushallningssallskapet.se
0521-72 55 22



Stödet från Jordbruksverket har gjort att nu är det entreprenörerna som utför dräneringsarbetet som begränsar, intresset är större än tillgången.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vallarna och det höstsådda ser i stort sett bra ut. Dock finns en del oskördad tredjaskörd kvar på vallarna från förra året, men det bör bli fina skördar ändå i år, och det behövs eftersom grovfoderlagren börjar bli tomma.

De höstsådda fälten ser i stort sett normala ut, dock finns det några sämre också, sådda sent. På grund av mycket nederbörd är det dålig bärighet i fälten vilket försenar handelsgödselspridningen. Det gör att man inte delar på huvudgivan, utan kör allt samtidigt och sedan kompletterar med en giva vid flaggbladsstadiet.

Det är mycket ogräs i de höstsådda grödorna, eftersom många inte kunde bekämpa dem i höstas på grund av att det var så blött när det var aktuellt. Än är det för kallt i området för ogräsbekämpning.

Vårbruket har inte riktigt kommit igång, det är ungefär två veckor senare än normalt. Man sprider handelsgödsel och stallgödsel samt vältar vallar och vårplöjer, även om det i vissa fall är blött och kladdigt. Men, det finns hopp, det kan vända snabbt och det är ingen nederbörd på gång i området!

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Området är nederbördsrikt och det finns svårdränerade täta leror på vissa platser, det gör att intresset för dränering är stort. Stödet från Jordbruksverket har gjort att nu är det entreprenörerna som utför dräneringsarbetet som begränsar, intresset är större än tillgången.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– De flesta har nog fått det utsäde de ville ha, men man bör vara uppmärksam på sämre kvalitet, det kan vara dåligt, ha dålig skjutkraft även om grobarheten är acceptabel och man kan ha fått andra sorter än vad man ville, exempelvis importerade sorter. Det gör att man måste vara noggrann vid sådden och se till att man har rätt sådjup.



Elisabeth Thisner Växtodling
elisabeth.thisner@hushallningssallskapet.se
070-101 08 37



Vallarna ser ganska bra ut, de sträckte på sig under några varma dagar för några veckor sedan. Efterårseffekten av stallgödsel syns och det är grönare än förväntat.

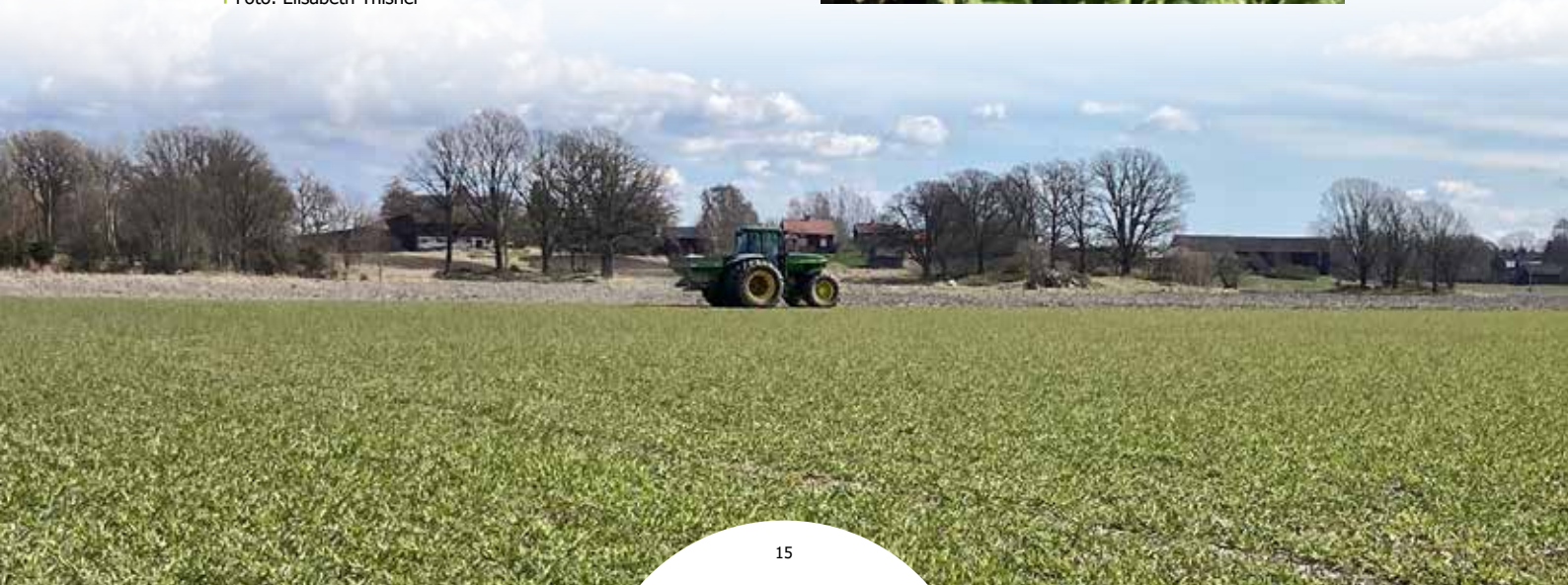
Hur är läget i fält i ditt område?

– Det höstsådda ser fint ut, förutsatt att det inte stått vatten i fältet eller var sent sått. Valde man att plöja inför höstsådden har det varit positivt för grödan. Nu har man börjat få bärighet på fälten så att man kan köra ut handelsgödsel. Man ger huvudgivan på 140 till 160 kg kväve nu och kompletterar senare. Det är högaktuellt att komma ut nu, i framförallt råg och rågvete samt de tidiga vetesorterna. Hittills har det varit för kallt för att tillväxtreglera.

Det är en trevande start på vårbruket eftersom det är blött och kallt. Dock varierar det mycket mellan olika platser i området och även inom samma fält. I år kan det bli så att lerorna torkar upp snabbare än de kalla, kapillära jordarna. Det kan bland annat bero på att nattfrosterna ”frystorkar” lerjordarna.

Till höger: Ett av få rapsfält 2024.
Nedan: Spridning av kväve på vete.
Foto: Elisabeth Thisner

Vallarna ser ganska bra ut, de sträckte på sig under några varma dagar för några veckor sedan. Efterårseffekten av stallgödsel syns och det är grönare än förväntat. Man har börjat sprida flytgödsel på vallarna. Gödselbrunnarna är fulla eftersom man inte kunde köra som planerat i höstas samt i mars. Totalt sett ser grödorna starkare ut i väldränerade fält.



Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Fler pratar om dränering nu. I år det en tydlig skillnad på dränerade och inte dränerade fält. Dessutom påverkar stöden från Jordbruksverket. Dock var lönsamheten inte så bra 2023 vilket gör att många avvaktar att söka. I år det ännu viktigare att rensa och spola sina befintliga dräneringar. Har det varit väldigt mycket vatten är det risk för att det kommit in jord i systemen som sedan stoppar upp dräneringsvattnet.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Hur mycket utsädesbristen påverkar varierar. De flesta har fått hem det de behöver, men måste man så om på grund av utvintring kan det bli problem. Det är kvalitetsproblem med en del utsäde, med bland annat sämre skjutkraft. Det är viktigt att inte lockas att så i kall och kladdig jord eftersom risken för exempelvis kornets bladfläcksjuka ökar, om utsädet inte är betat. Man ska gärna så kornet sist, för att jorden ska vara så varm som möjligt.

Problem med avvattning.
Foto: Elisabeth Thisner





Katarina Berlin Thorell Växtodling

katarina.berlin@radgivarna.nu

0325-618 616



Utsädesbristen och det nya grundvillkoret är oroväckande ur beredskapssynpunkt och det oroar inför framtiden.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vallarna har startat bra, de grönskade tidigt, men nu har de stannat av på grund av kylan. De har vuxit bra tack vare regnet, men regnet har även gjort det svårt att komma ut och sprida både flytgödsel och handelsgödsel. Det sistnämnda gäller även höstspannmålen. I höstspannmålen är det till största del grönt och fint och det ser bra ut, dock finns det ytor som utvintrat på grund av att det stått vatten.

Vårbruket har inte kommit igång än, det är för blött i fält. De flesta hann inte ogräsbekämpa höstspannmålen i höstas och det gör att det finns mycket att ta tag i, dock kräver de aktuella ogräspreparaten högre temperaturer än vad det är nu.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– I vårt område har man överlag ganska genomsläppliga jordar, och en stor andel öppna diken, men visst kan det finnas att göra med underhåll både av öppna diken och täckdikade marker. Men eftersom Sjuhärad är ett nederbördsrikt område redan sen tidigare, är väl ändå medvetenheten är ganska god när det gäller dränering.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Utsädestillgången är osäker för dem som beställt sent, framförallt för dem med ekologisk odling. Det blir ett låst läge om man exempelvis måste köra upp en dålig vall och vill så spannmål istället. Detta kan leda till att man väljer arter som inte är optimala för det aktuella området. Även det nya grundvillkoret i SAM-ansökan om växtföljd påverkar. Utsädesbristen och det nya grundvillkoret är oroväckande ur beredskapssynpunkt och det oroar inför framtiden.



Elin Almén Växtodling
elin.almen@hushallningssallskapet.se
070-296 84 17



○ BRÄKNE-HOBY

Vårbruket börjar komma igång och man har sått på de lättaste sandjordarna. Dock blir det ett sent vårbruk och det är i många fall för blött för att komma ut i fält med gödseltunna och andra maskiner och man har i de flesta fall inte kunnat gödsla sina vallar.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det är blött i fält, men ganska varierat, och man har sett en del utvintring i de höstsådda grödorna. Trots fallen av utvintring ser höstvetete och höstraps i stort bra ut. En del lantbrukare har ogräsbekämpat sitt höstvetete, där man kunnat komma ut i fält, men det varierar med jordarterna.

Vårbruket börjar komma igång och man har sått på de lättaste sandjordarna. Dock blir det ett sent vårbruk och det är i många fall för blött för att komma ut i fält med gödseltunna och andra maskiner och man har i de flesta fall inte kunnat gödsla sina vallar.

Man har sett angrepp av gulrost i vissa höstvetefält. Skulle man behöva bekämpa denna, kan det göras tillsammans med ogräsbekämpningen.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Det är många som frågar om stödet från Jordbruksverket för dränering, för övrigt har man inte sett någon förändring av intresset för dränering.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Bristen har varit som mest tydlig för de mindre lantbruksföretagen med lite vall och dikor, som sår vårkorn som omväxlingsgröda. De ville ändra till havre i samband med sin SAM-ansökan, för att klara kraven för att byta gröda på en tredjedel av arealen. Dock kunde man inte få tag på havre-utsäde. Bristen på havre upplevs större än bristen på vårkorn.



Birgitta Jonasson Växtodling
birgitta.jonasson@hushallningssallskapet.se
070-602 54 20



Utsädesbristen är även en parameter man räknar med när man ska avgöra om man ska köra upp dåligt höstvetete eller inte.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Överlag ser det bra ut i fält. Dock har det varit en del dålig uppkomst i höstvetete, framförallt det som är sent sått, som kommer att leda till att dessa fält körs upp.

Man har inte sått än i området, det är för blött och kallt. Vallarna har inte kommit igång än. På grund av den blöta hösten var det svårt att ogräsbekämpa i höstas och det syns nu, men än så länge är det för kallt för att ogräsbekämpa. Det är oftast nattfrost i området. Totalt sett händer det lite i fält just nu.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Intresset för dränering och Jordbruksverkets stöd är större än vanligt. Det har varit en markant ökning de senaste åren.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Det är fler än normalt som ändrat i sin växtodlingsplan, detta på grund av att man inte fått tag på havreutsäde utan fått välja korn istället. Utsädesbristen är även en parameter man räknar med när man ska avgöra om man ska köra upp dåligt höstvetete eller inte. En del utsädespartier har visat sig ha dålig grobarhet och det ökar behovet av utsäde.

Raps - kontroll av rapsbaggar, Halland.
Foto: Sofie Pålsson





Sofie Pålsson Växtodling

sofie.palsson@hushallningssallskapet.se

0700-25 14 24



De lantbrukare som inte var medvetna om utsädes-situationen och den nya regeln om att man måste byta gröda på en tredjedel av arealen fick snabbt försöka lösa nytt utsäde. I de flesta fall fanns det lösningar att jobba med och de kunde därmed undvika avdrag på stöden.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det finns en del fält med höstsådda grödor där vi ser utvintring på grund av mycket vatten. Vätan gör att man tydligt ser var det finns fungerande dräneringar. Trots vätan finns det många fält som klarat sig bra.

Vårbruket är igång på de varmare jordarna, på de kallare och blötare jordarna behöver det torka upp mer. Än så länge har man inte gjort några växtskyddbehandlingar i spannmål, temperaturen är för låg. Höstrapsen har bekämpats efter behov mot ogräs och insekter. Vallarna växer, men det är problem med flytgödselspridningen eftersom vallarna inte bär än. Samma sak gäller för höstsåden. Totalt sett är det blött och kallt och därmed långsam tillväxt.

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Dränering diskuteras mycket och det är många som frågar om stöden från Jordbruksverket. Problemen aktualiseras efter ett år som 2023 och många funderar på dräneringsfrågan.

Till höger: Raps - behov av vårbekämpning mot baldersbrå
Nedan: Fin raps trots regning vinter. Foto: Sofie Pålsson

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– De som beställt utsäde i god tid har till största del fått det de beställt, dock har man i vissa fall fått andra sorter. För lantbrukare där höstgrödor utgått i större områden kan det bli besvärligt, är det redan ont om utsäde kan det bli svårt att så i fläckarna. Problemet med utsädestillgången blev för några enstaka en otrevlig upptäckt vid SAM-ansökningarna. De lantbrukare som inte var medvetna om utsädessituationen och den nya regeln om att man måste byta gröda på en tredjedel av arealen fick snabbt försöka lösa nytt utsäde. I de flesta fall fanns det lösningar att jobba med och de kunde därmed undvika avdrag på stöden.





Olof Pålsson Växtodling
olof.palsson@hushallningssallskapet.se
010-476 22 90



○ BORGEBY

Kylan bromsar upp tillväxten, men det är positivt för grödan. Det blir inte den explosion i tillväxten som det kan bli varmare år, utan nu hinner sidokotten bildas. Höstvetete och höstraps trivs ganska bra med det aktuella vädret.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Vi har inte sett någon generell utvintring av vare sig höstvetete eller höstraps, trots mycket nederbörd, dock finns det begränsade fläckar där det stått vatten och grödan är helt död.

De höstsådda grödorna står i stort sett fint, de har fått kväve följt av regn. Vårsådden är på gång med sådd av spannmål och sockerbetor. Hur mycket som är sått varierar, men totalt sett i området bör det ligga på 50 procent, idag, den 22 april. På de tyngre lerjordarna har man precis kommit igång medan man i sydvästra Skåne börjar bli klara. Håller vädret i sig, bör många vara klara med vårbruket i slutet av denna vecka.

Det ligger kvar en del av förra årets sockerbetor, som inte levererades på grund av problem på sockerbruket, men de flesta har spridit ut dem och plöjt och det ser ganska bra ut än så länge. Dock funderar man på om det kommer att påverka kvävet i jorden framöver. Man har sett lite gulrost i höstvetete, något som är lite överraskande eftersom det är så tidigt på säsongen. Man förmodar att det är angrepp från i höstas, som överlevt vintern.

Under påskhelgen såg man en del rapsbaggar och mellan 10 och 20 procent av arealen bekämpades. Dock har det inte varit några större angrepp på grund av kylan. Nu blommar höstrapsen snart i området och då är faran över för just rapsbaggar. Kylan har gjort att man sett lilafärgade stjälkar på rapsen, vilket beror på näringsbrist på grund av att näringsupptaget inte fungerar helt optimalt när det är kallt.

I de konventionella betorna, till skillnad från Conviso-sorterna, ogräsbekämpar man med Centium före uppkomst. I höstvetetet har man bekämpat gräsogräs, främst renkavle. Kylan bromsar upp tillväxten, men det är positivt för grödan. Det blir inte den explosion i tillväxten som det kan bli varmare år, utan nu hinner sidokotten bildas. Höstvetete och höstraps trivs ganska bra med det aktuella vädret.

Nysått fält i sydvästra Skåne.
Foto: Boel Trulsson

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Att Jordbruksverket har ett stöd för dränering ökar intresset, tillsammans med det blöta året. De företag som utför täckdikning har fullt upp. Dock påverkar det pressade ekonomiska läget. En del lantbrukare ger sina dräneringar extra omsorg efter den blöta hösten genom att spola och rensa.

Höstraps snart i blom, sydvästra Skåne.
Foto: Boel Trulsson

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– De som beställde utsäde i höstas har fått det de beställde. De som av olika anledningar väntat till i år, har inte alltid fått den sort de velat. Detta spelar roll när skörden ska levereras eftersom olika mot-tagningsplatser tar emot olika sorter och man kan tvingas att välja en annan art för att kunna lämna sin skörd på rätt plats. Har man köpt utsäde med hög tusenkornvikt kan man behöva komplettera, men i år blir det svårt. Man får då hoppas att på att den kyliga våren fortsätter så att grödan bestockar sig bättre som kompensation.





Mats Håkansson Växtodling
mats.hakansson@hushallningssallskapet.se
010-476 22 83



Vårbruket varierar mycket. Främst plöjer man och sprider stallgödsel i området. Förra veckan var det några enstaka som sådde sockerbetor samt spannmål och i mitten av mars var det några få som sådde spannmål.

Hur är läget i fält i ditt område?

– Det har varit något lite utvintring i höstspannmålen, där det stått vatten och varit uppfrysning. Det har varit vått och kallt i slutet av mars och hittills i april. Ogräsbekämpningarna tog bra i höstas, men det finns baldersbrå, blåklint, vallmo, renkavle och losta kvar. Hittills har man främst bekämpat gräsogräsen och om någon vecka räknar man med att bekämpa örtogräsen.

Vårbruket varierar mycket. Främst plöjer man och sprider stallgödsel i området. Förra veckan var det några enstaka som sådde sockerbetor samt spannmål och i mitten av mars var det några få som sådde spannmål. Totalt sett är vårbruket senare än normalt i området. Vallarna ser överlag bra ut. De började växa i mars och har nu sträckt lite på sig. Många bekämpade rapsbaggas för två veckor sedan, men det kyliga vädret har gjort att det inte blivit någon ny inflygning.

Den problematiska betskörden gjorde att en del sockerbetor stod kvar i jorden. Dock har man sett att detta skapat en fin struktur och bra förhållanden inför vårsådden där man inte fick upp betorna. Men det kan bli en utmaning att se hur mycket kväve som behövs till efterföljande gröda

Med tanke på det blöta året, har du upplevt någon förändring av intresset för dränering hos dina kunder?

– Många av lantbrukarna i området pratar om dränering och ovanligt många har varit ute och grävt i sina fält för att rätta till stopp i dräneringarna, mycket beroende på den besvärliga och blöta sockerbetsskörden 2023.

Hur har dina kunder påverkats av bristen på utsäde?

– Många lantbrukare beställde utsäde i höstas och de flesta har fått det de beställt, dock har man sett en del utsäde från utlandet. Man kan förvänta sig problem om man måste komplettera på grund av låg grobarhet och senare sådd.



Förra årets sockerbetor i nysått fält, sydvästra Skåne.
Foto: Boel Trulsson



Hushållnings
sällskapet